

A kővágóörsi Tanárkapu

A Balaton-felvidéki Kővágóörs Köveskálra vezető főutcájából balra egy ma már ritkán járt földút vezet a rétek felé. Ez a rövid útszakasz a *Tanárkapu*, amelynek nevéhez egy ma is élő történeti monda kapcsolódik. A mondat 1864-ben így írta le Újváry János kővágóörsi jegyző: „Van még egy régi jelentőségű utca, úgynevezett 'tanárkapu', erről az a monda: hogy reformátiorok az egész falu protestánsná levén, utóbb egy rész visszatérévén, az amazok által használt egyetlen templomot elvenni akarandók: segítségül hívták a Káptalan Töri fölött levő paulinus kolostorbeli atya által vezérelt vidék lakóit, míg emezek a templomot szekerekkel torlaszolván várták őket, midőn a segítség a paulinus atya vezérlete alatt a falunak egy utcáján bejönni akarván, néhány protestáns férfi lesben állt, s a szekéren elől jövő tanár atyát szekereivel felfordították, úgy hogy az lábát törvén, a segélyre jött nép visszaszédelt. Melyről az utca maig is 'tanár kapu' nevet visel, némelyek a mondat kétségbe vonják, hogy a tanár szó nem oly régi, hanem régi magyarság szerint a tanár szó korlátozt helyet jelentett, s e kapunál korlát levén a kimenő marhák el- len.”

A mondat kétségbevonóknak van igazuk. A *tanorok* szó falu körüli kerítést, körülkerített helyet, a *tanorkapu* faluvégyi vagy mezőre vezető kaput, *falukaput*, *mezőkaput* jelent. A *tanorok*, *falukerítés* a faluhoz közeli szántóföldek veréscit védte a belterületről elbitangoló jószág kártételeitől. A körülkerített falukból sövényből font vagy sorompószerű *tanorkapukon* keresztül lehetett a szomszéd települést vagy a mezőre kimenni. A *tanorkapu* a Felső-Órségről Moldváig kisebb-nagyobb megszakításokkal előfordult minden olyan területen, ahol a földművelés és az állattartás hasonló jelentőségű volt. Ilyen terület a Káli-medence, Kővágóörs környéke is, ahol a földművelés, szőlőművelés mellett mindig jelentős volt a szarvasmarhatartás is.

A Székelyföldi Sepsiszentiván és Laborfalva 1717-ben hozott faluörvénye azt mondta ki, hogy a „Csorda Pásztor... Személy válogatás nélkül Falunkban lakóktól eleinkbe adandó Marhakat köteles őrizni és annak idejében haza indítván, Hidon által, a Tanorokon bé hajtani.” Wesselényi Miklós erdélyi főúr 1833-ban megjelent Baháteletről című könyvében két helyen is használta a *tanorok* szót, lovak számára elkerített hely értelemben. Györfly István századunk elején a Fekete-Körös völgyi magyar településeken találta meg az akkor még használt mezőkapukat. Magyarzermetén „a főútcán kívül több utca nincs, csak síkátorok vannak, melyek a mezőre visznek s részben ma is kinyitható vagy árhágható mezőkapukkal vannak elrekesztve” — írta Györfly István. Az erdélyi Lapos-völgy magyar és román településein az 1940-es években Gunda Béla bukkan a falukapuk nyomára. A magyar lakosság Domokoson az I. világháború előtt három falukapu is volt: a Magyarlaposra, Alsószőcsre és Rogozta vezető utaknál. Amikor az emberek munkába mentek, becsukták maguk mögött a falukaput, hogy be ne szökjön a legelőről a jószág, vagy a bent lévő ki ne menjen a határba. Csütörtöki napokon a környékbeli román falvak lakói Domokoson keresztül a magyarlaposi hetivásárra igyekeztek. Ilyenkor a legközelebb lakó gazda gyerekei korán reggel kimentek a falukapuhoz, s nyitogatták a románok szekerei előtt. Szívességükért egy-egy krajcárt kaptak. A nyájakkal Domokoson áthaladó román vándorpásztorok 100 juh után 10—20 krajcár kapu- pénz fizettek a bírónak.

Az 1930-as években az ormánysági Piskón állt még a faluvégyi *pusztakapu*, amit reggelenként jószágkijáratáskor nyitni, majd zárni a csőz feladata volt. A felső-örségi magyaroknál a faluvégyi mezőkapu em- lékét őrzi Alsóórben a Sorompó-dűlő, Óriszigeten az 1691-ből származó, a *Mezőkapun alul* helymegjelölés.

A kővágóörsi Tanárkapu tehát olyan *tanorkapu* volt, amely megakadályozta az állatok elbitangolását, rajta keresztül a mezőre, a szántókhoz lehetett kijutni, illetve az Óregszánc patak és a Kornyi-tó között el- ágazó úton jobbra Köveskálra, balra Kékkútra eljutni. A kővágóörsi idős emberek szerint az út mellett régen szántók is voltak. A köveskálai szőlőhegyre a rétek és szántók között a *Tanárkapun* keresztül vezető úton jártak.

Kővágóörs község jegyzőkönyvének tanúsága szerint a Tanárkapun keresztül Köveskálra vezető utat Duchon József bírósága idején, 1855-ben meg akarták szüntetni: „A' kihasítás következtében a' tanár- kapu felől a' köveskálai kőhidig vezető út megszüntetett, e' helyett csak a' felső falu végén kihasított úton lehetvén járni annak felszántolása 's járható állapotbai helyezésé közvetlenül szinte elhatározott.” E határozat ellenére a Tanárkapun keresztül vezető út is használatban maradt, földükénté ma is létezik.

A kővágóörsi Tanárkapuval azonos eredetű a keszthelyi *Tanár utca* elnevezés is.

Lukács László

Személynevek egy bácskai falu szólásaiban

Feketics (Bácsfeketehegy) mai területén már a Hunyadiak korában is létezett település, de mostani lakosságának ősei 1784-ben vándoroltak be Kunhegyesről. Lakói ma is protestánsok, és nyelvükre az i-zés jellemző, amit ugyanúgy megőriztek, mint szokásaikat, néphagyományukat. Ezt igazolják az alábbi szólá- sok is.

A szólás — Riedl Frigyes megfogalmazásában — „többnyire valami célzás”. Noha róbb szóból álló kifejezés, mondanivalónk közlésekor olyanféle egységként használjuk, mint anilyen egység a jelentés szempontjából a szó. A szólások rendszerint találó megfigyelések, költői erőtől nyelvi képek, mércész hasonlatok. Egyrészt színes és eleven stíluselemekkel gazdagítják a nyelvet, másrészt pedig a múltat idézik. A szólások — formájukat, nyelvtani alkatukat és a beszédben betöltött szerepüket tekintve — nagyon változatosak.

A tulajdonneveket tartalmazó és helyi adomával kapcsolatos szólások között Feketicسن is leggyakoribb a szóláshasonlat, vagyis öszterett szólás, kértagú kifejezés. Az első tag ige vagy melléknév, esetleg igei vagy melléknévi szókapcsolat, a második tag *mint* kötőszóval bevezetett csonka módhatározói hasonló mellékmondat. Pl. *Hallgat, mint Pál Miklósné*. Rendszerint fokozást, nyomósítást fejeznek ki. A szóláshasonlatnak gyakran gúnyos színezete van, ilyenkor az egész kifejezés az előtag értelmének ellenkezőjét jelenti: *Sikerült, mint Szógaéknál a csapolás*.

A szóláshasonlat mellett gyakoriak a szókapcsolat jellegű, egyszerű szólások. Ezek eredete is egy-egy személyhez fűződik. Pl.: *Érzem a szagodat!* vagy *Ezen is túlestem!*

A tulajdonneveket tartalmazó szólások legnagyobb részéhez anekdota fűződik. Ezeknek tartalma rendszerint tréfás jellegű. A szólások másik részében a személy, akitől szó van, pörüljárt vagy valamilyen kellemetlen dolog történt vele. Az emberek tudatában kikristályosodva maradt meg a régi történet csattanója és ma is gyakran emlegetik megfelelő alkalomkor.

Az összegyűjtött szólásokban néhány személynév körül szólásfűzer alakult ki. Ilyenek Gyarmati János bácsiról és a Szilágyi Károly bácsiról fennmaradt szólások.

Aesett, mint az öreg Gyarmati a tuskón. Gyarmati János bácsi 6 évig volt csizmadiainas Újvidéken. Buzsok volt mesterségére, úgy tekintete rá, mint hivatásra. Az új csizma mindig vasárnap délelőtt vitte haza a megrendelőnek, hogy a templomba sielő emberek lássák. Ilyenkor egész úton törölgette a csizmát, nehogy poros legyen. Egyszer nem vette észre az úron a tuskót és aesett rajta, de szerencsére nem történt baja.

Imádkozik, mint az öreg Gyarmati, mikor kicserélték a cégtábláját. Gyarmati bácsi üzlete mellett lakott a bábaasszony. Egy éjjel tréfából kicserélték a két cégtáblát. Reggel, mikor az öreg meglátta az üzleten a bábaasszony cégtábláját, kiment az utca közepére, letette a kalapját a földre, letérdelt és cifra káromkodásba kezdett.

Tollas, mint a Gyarmati subája. Régen az emberek estefelé kiultek az utcára tanyázni. Ősszel subát tettek magukra, hogy ne fázzanak. Az öreg, mint jó hírű mesterember rangján alulinak tartotta, hogy subába hújon, de hogy ne fázson, dunnával csavarta be magát. Ezért mondják még ma is, ha valakit rosszul használnak, hogy „Tollas, mint a Gyarmati subája”.

Nem így akartam, de így is jól van. Gyarmati bácsi egyszer a macskához akarta vágni a kaptafát, de véletlenül a feleségét találta, el. Ekkor nevére megjegyezte: „Nem így akartam, de így is jól van”.

Ez is úgy ünnepekl, mint Gyarmati a felszabaduláskor. Gyarmati bácsi jól beszélt szerbül. Mikor bejöttek a szerbek, az ünnepségen valamit mondott a csendőrnek, mire az úgy pofon vágta, hogy felharcseredett.

Sem bür, sem szattyán! Gyarmati bácsi egyszer inasával vásárba ment. A pénzt, amit árultak éjjel valaki ellopta. Ekkor szomorúan, de finomkodva mondta az öreg: „Sem bür, sem szattyán”.

Várja, mint Gyarmati a menyasszonyát. Mielőtt másodszer nősült Gyarmati bácsi, Uborny József csináltatott nála egy pár cipőt. Amikor elment érte, nem volt otthon az inas. — Várd meg, mingyán gyön a Jani — mondta az öreg, de közben megérkezett Őrsze néni, a jövendőbeli és így Uborny már nem kíváncos harmadik személy volt. — Ugye, Józsi, te nagyon sietsz, a Jani sokára gyön, ne várd meg — mondta az öreg huncukkodva.

Jó üzletet csinált, mint Szilágyi Károly bácsi. — *Ugy járt, mint aki Szilágyi Károly bácsitól vett malacot*. Mindkét szólás egy alkalommal keletkezett. Szilágyi Károly bácsi vicces ember volt és szeretett a kocsmban izogatni. Egyszer egyik barátjának látatlanban eladott három malacot az anyakocával. Mivel nagyon olcsón adta, az ember mindjárt ki is fizette a malacokat és áldomást kezdtek inni. Hamarosan megitták a malacok árát, mire a vevő kérte a három malacot, hogy hazavigye. Károly bácsi ekkor három sündisznot hozott élő a malacok helyett.

Tüzes, mint Szilágyi Károly bácsi csókja. A század elején a faluból sokan mentek Amerikába dolgozni. Károly bácsi is néhány évig kint dolgozott és ott egyszer újévvárásakor bedorzsolte a száját cseresznyepaprikával. Ilyen erős szájjal csókolta meg munkatársait megjegyezve, hogy biztosan hallották, hogy a magyarnak tüzes a csókja.

Odavágta, mint Terebesi a latyát. A latya feketési étel. A kinyújtott tészta öszteredik és aratáskor ebből főzik a krumplisztázt. A krumplival egyszerűre teszik a vízbe. Terebesiékné nem főit meg időre és az ember mérgesen a földhöz vágta: „Egyél isten latyát!” — és éhen ment aratni.

Karántlak, mint Kis Bán a kemencéből. Kis Bán nagyon alacsony ember volt, de volt neki egy terebélyes és háziasos felesége. Egy alkalommal a férj a kemencébe bujt az asszony elől, de az a lábánál fogva kirántotta és megverte.

Csurgóra áll, mint a Vezse Harangozó hárométere. Régebben az emberek villanykörtéből csináltak hárométere. Lecsipétek a használt villanykörte végét, vízbe tették és az teleszaladt vízzel. A vízzel feltöltötték és amikor csögöre állt az idő, csöpögött. Vezse Harangozó azonban nagyobb lyukat fűrt a körtére a kelleterénél és így az ő hárométere mindig csepegett.

Kedélyes, mint az öreg Bordás malaca. Bordás bácsi kupec volt és nagyon szerette dicsérni eladó állatait. Egyszer nagy igyekezetében kedélyesnek nevezte a malacait.

Árúja, mint Csete a bornyúbőr. Csete órás mellett kocsmát volt és a részeg emberek mindig a háza elé hánytak. Az órásüzlettel szemben hentes volt. Csete egy reggel árhívta Cigler hentest, hogy vegyen bornyúbőr. Amikor Cigler átment, látta, hogy a szomszédja megviccelte, mert bornyúbőr nem volt, csak a megszokott látvány fogadta az órásüzlet körül.

Majd amire válik, mint a Bencsikné maléja. Bencsikné cukor nélkül sütötte a malét. Ma is olyan dologra mondják, aminek a kimenetele kétes.

Villog, mint Kóbi az üres bótba. Csürkös zsidó kereskedőnek volt egy fia, Kóbi. Az apja egy alkalommal rábizta az üzletet, de ő a jövedelmet elmulatta. Amikor az apja kérdőre vonta, hogy hol van a pénz vagy az áru. Kóbi nem szólt semmit, csak villogott az üzletben.

Kiheverjük, mint Szilágyi Ferenc a jégverést. Szilágyi Ferenc bácsiéknak a Vélity-pusztán volt a tanyájuk. Egyszer a jég elverte a határban a termést. A felesége beszaladt Ferenc bácsihoz a szobába, aki mindig a vackon hencsergett. — Te, apjuk, elverte a jég a termist! Ferenc bácsi megfordult a másik oldalára és csak annyit mondott: — Nem baj, majd kiheverjük.

Ez is úgy jár, mint a Fehér Józsi tarka csikója. Józsi bácsi lovának nehezen lett meg a csikója. A szomszédok is segítettek az elléssel, de nem sok öröme lett Józsi bácsinak, mert a csikó tarka lett, ezt pedig nem szerették a parasztok. Ekkor a szomszédokat beküldte pálinkázni, ő pedig a csikó nyakára lépett.

Szeretik, csak nem kívánják, mint Dávidék a hurkat. Dávidék egyik közeli rokona disznót vágott, de nem hívta meg őket a vacsorára. A gyerek átment a szomszédba és ott megkérdezték tőle, hogy talán nem szeretik a hurkat, hogy nem mentek el a disznótortba. — De szeretjük, csak nem kívánjuk — mondta a gyerek.

Van baj elég, mint mikor Ludmonéknál Johanka született. Nem volt, aki az újszülött mellett segítsen az asszonynak. Az anyja német asszony volt és ezt mesélte: „Jaj, mikor az én Jánoska született, annyi tolok főt, hosz fisz, rak tisz, fitki pernye, seprekess ki!”

Jó halál lenne, mint az öreg Ludmon. Mindmáig a falu leghosszabb életű embere. 1941-ben 103 éves korában halt meg.

Jól fizet, mint a Banbach árpája! Kis földje volt, de mindig jó termést takarított be, mert a szomszédéból lopott hozzá.

Úgy alszunk, mint Lengyel a kukoricatörőbe! Hogy minél kevesebbet aludjon, koraiban aludt. Ha megmozdult alvás közben, felborult a kosár és felébredt.

Csap utána, mint Vezse a birkának. — *Ez után már csak csapni lehet.* — *Ennek utána vagyunk, mint Vezse a birkának.* Mindhárom változat használatos. Vezse családja eladta a birkákat az ő tudta nélkül. Sokaig kereste, majd amikor nem találta, mérgesen kifakadt: — No, ez után már csak csapni lehet!

Hallgat, mint Pál Miklósné. Pál Miklós jómódú kocsis volt. A lány, akit elvett, nem szerette. A fiatalasszony úgy akart bosszút állni férjén és szülein, akik hozzákényszerítették, hogy nem szól a férjéhez. Egyszer megkérték, hogy hozzon szót Szegedről. Pál Miklós kitágította a csavart a kocsikeréken, a feleséget pedig úgy ültette a kocsi hátujába, hogy lássa a kereket. Az asszony látta ugyan a lötyögő kereket, de nem szólt, megvárta, hogy kiessen.

Úgy hajtott, mint Tóth Samu, mikor az eső a saroglyát verte. Tóth Samu bácsi szeretett dicsekedni a lovaival. Mesélte, hogy egyszer a határból hazafelé jövet nagy zivatar készülődött. Ő lovai közé vert s úgy hajtott, hogy az eső csak a saroglyát verte.

A' kék', mint Braskónak! Braskó és komája vásárra mentek. Braskó nekiült egy bogárnáműhely előtti farakas mellé a szükségét végezni. A mester kilepett a műhelyből és látva a guggoló embert, odament hozzá és pofon vágta. Távolabb a komája mindent látott és megkérdezte: Tán nyakont kaptál? — A' kék' még! — válaszolta Braskó.

Annnyit kap, mint Bugy: Fehér a tapasztásir. Több háznál is tapasztott, de munkájáért nem kapott pénzt.

Megfordult, mint Gajber szemé, a fehérje van kifejele. Gajber bandzsál volt, róla maradt fenn a szólas. Egy alkalommal a vágóhídon Jung Károly hácsival borjút vágta. Károly bácsi fogta a borjút, Gajber mérsáros pedig a bárdal vágta. Károly bácsi ekkor megkérdezte: — Ugye Lajos, te oda ütsz, ahova nize? — Oda — válaszolta a mérsáros. — Jól van, akkor én nem tartom — mondta Károly bácsi.

No, akkor én megyek, mint Filip. Filip német gyerek volt, ő járt a tejért a szomszédba. Nagyon csendes volt, nemigen szólt egy szót sem, csak ült, majd egy idő múlva felállt és ennyit mondott: „No, akkor én megyek”.

Úgy váryák, mint Kónyát. Kónya János betyár volt Rózsa Sándor handájában. Amikor hazajött a faluba, mivel nem volt semmije, gyakran lopott, leginkább kövér libákat, vagy a lovakat kötötte el. Ezért nem nagyon váryák a megjelenségét a falubeliek.

Érzem a szagodat. Balog Miska bácsi híres betyár volt. Egyszer, amikor elfogták, nem akart vallani. Ekkor bezárják és mellécukrak egy besugót, mire Miska bácsi megjegyezte: — „Te nem vagy betyár, te kókuszszappannal mosakodsz, érzem a szagod!”

Kapsz fiam, kettőt. Orosz Péter bácsi nagyon vicces juhász volt. Mikor a gyerekek kisbárányt kértek tőle, ő nem mondta, hogy nem ad, hanem azt, hogy „Kapsz fiam, kettőt.”

Igy jár, aki tyúkot lop. Régen, aki tyúkot lopott, azt a csendőrok meghílineselték és hozzákötötték a tyú-

kot a kezéhez. Az utcán azt kellett kiabálnia: „Így jár, aki tyúkot lop!” Az öreg Horkait is megbüntették, de ő megbíjcselve azt kiabálta a tyúkra mutatva: „Így jár minden tyúk!”

A Király Ferenc kocsijára mindenki jelfér. Király Ferenc bácsi mindig gyalog járt. Ha ment valahova, hívta az embereket, hogy üljenek a kocsijára, ezért, ha valaki gyalog ment, azt mondra, hogy a Király Ferenc kocsiján jött.

Ez is Kasza pék nyíta meg a dudával. Kasza pék, mikor még inas volt, dudaszóval árulta a kiflit az utcákon. A gyerekek csúfolták és ő mérgeben egyiket fejbe vágta a dudával. A duda eles széle levágott a gyerek hajából egy csomót. Ezért, ha valaki csúnyán van megnyírva, azt mondják, biztosan Kasza pék nyíta meg a dudával.

Szalad, mint Ser Ádám a mésszel. Ser Ádám a szomszéd faluból hozta a meszet, amikor záporosó fogta el. Ő szaladni kezdett, mert a mész sütötte a hátát a zsákon keresztül. Végül ledobta a zsákot és mész nélkül szaladt haza.

Majdnem olyan jó bor, mint a Szabacsi János bácsié. Az öreg Szabacsinak volt hat kvadrát szőlője, de mindig eladta a legszébb szőlőt, ezért a bora savanyú volt, de ő dicsérte, hogy a legjobb bora van a faluban.

Ezen is átesetem, mire Kozma a tuskón. Kozma tanító volt, a faluban, a gyerekek nem szerették, mert verekedett. Egy éjjel tuskót tettek a kapujába és reggel a tanító átesett rajta, de szerencsére komolyabb baja nem lett.

Hamar kiszántott, mint az öreg Tóth. Az öreg Tóthnak a krumpliban volt bosztánja (tokje). 1848-ban, a Mári-napi szaladás után, mikor a németek elől menekültek, visszajött, kiment szántani, de hamar visszaért és az asszonya megkérdezte: — Ilyen hamar kiszántott kend? — Hogyne, mert csak egy borozda maradt, a többit elszántották a szomszédok — válaszolta az öreg.

Ugy kapál, mint a Szarka Pali bácsi. 1945-ben, a földosztáskor a szegények a községházához mentek, ahol egy szerb tisztviselő felírta a neveket. Szarka Pali bácsitól is megkérdezték a nevét és foglalkozását. — Szarka Pál — mondta Pali bácsi. A szerb tisztviselő, aki alig értett magyarul, mérgesen odafordult hozzá: — Eredj, kapálj kukorica, majd lesz kenyér!

Szípek ám, csak kicsik. Józsa Ferenc bácsi nagyon szeretett halászni. Egyszer megkérdezték róle, amikor a Bara-parton halászott: — No, Józsa bácsi, vannak-e szípek? — Vannak ám szípek, csak kicsik! — válaszolta mosolygva az öreg.

Lesz, ahogy lesz, de a Marcsát nem adjuk. Egy Hajmás nevű családról maradt fenn a szólás. Nagyon szegények voltak, de a lányukat nem akarták cselédnek adni, mert félték, hogy rossz erkölcsű lesz. Az apa egyre csak azt mondogatta: lesz, ahogy lesz, de a Marcsát nem adjuk. Marcsának mégis lányfejjel lett gyereke.

Megantult szerbül, mint „kászi” Lajos bácsi. Majtényi Lajos bácsi húsz évig szolgált szerbeknél, de szerbül csak annyit tudott, hogy „kászi” (mondó).

Sárvári Vajda Zsuzsa

Mit is ettek egykor a Bodrogközben?

A Bodrogköz nevének hallatán szinte mindenkinek, aki valamennyire is érdeklődik e vidék iránt, az egykori mocsárvilág jut az eszébe. Ennek az általánosító képzettségnek a kialakításában jelentős szerepet játszottak a XX. század első harmadában keletkezett földrajzi és néprajzi munkák. Ezek szerzői a Bodrogköz déli, délnyugati részén, viszonylag nagy területen húzódó, az ármentesítés előtt valóban vizenyős kistáj, a Husszürét, valamint a peremén elhelyezkedő néhány község természeti és gazdasági viszonyait vetítették ki az Árpád-korban, a késő középkorban 65, napjainkban 56 jelentősebb lélekszámú települést magában foglaló vidék egészére, miközben figyelmen kívül hagyták a domborzati tagoltságot. A mocsarosság bizonyítására egyoldalúan kiragadott történeti adalékokból olyan következtetésre jutottak, hogy a Tisza—Latorca—Bodrog folyók által határolt vidéken a XIX. századi ármentesítés előtt a halászat és a gyűjtőerés tette lehetővé az önfenntartást. A hivatkozott munkák szerint az itt élők szinte csak sült halat ettek főtt hallal, és ehhez valamilyen kovasztalan lepényfélélet sütöttek a tájegység két szigethegyén bányászott trachit kővön. A „nagy mocsár” mítosza érdekes és romantikus, csakhogy a valóság ennél mindig összetettebb volt. A levéltári források tömkelegének ismeretében magunknak és ősünknek ártanunk azzal, ha ilyen sematikusán képzelünk el a múltunkat.

Az tagadhatatlan, hogy a határfolyók, valamint a tájegység belsejében csörgedező Karosa és Tice valamikor nagyon gazdag volt halban. Ugyanezen folyók a XIX. századi átfogó ármentesítés előtt áradásaikkal megnehezítették a termelő gazdálkodást, de már a XIV. századtól vannak okmányoszerű adataink ar-